

Vejledning om fastsættelse af takster for vandforsyning

Indledning

Alle almene vandforsyninger skal hvert år fastsætte takster, som skal godkendes af kommunen. Taksterne er vandforsyningens grundlag for at kunne opkræve betaling fra de tilsluttede ejendomme.

Denne vejledning kan anvendes ved vandforsyningernes fastsættelse af takster og kommunalbestyrelsens godkendelse heraf. Vejledningen behandler forhold omkring fastsættelse af anlægsbidrag, driftsbidrag og gebyrer og regulativets betydning for takstfastsættelsen. Endelig indeholder vejledningen en beskrivelse af kommunalbestyrelsens rolle ved godkendelse af regulativet og taksterne.

Vandforsyninger, som forsyner eller har til formål at forsyne mindst 10 ejendomme, er almene vandforsyninger. De almene vandforsyninger har pligt til at forsyne samtlige ejendomme inden for anlæggets naturlige forsyningsområde med vand på de vilkår, der er fastsat i vandforsyningens godkendte regulativ¹⁾ og mod betaling efter godkendte takster.

Taksterne skal fastsættes i overensstemmelse med vandforsyningslovens »hvile-i-sig-selv princip«, således at vandforsyningens indtægter over en årrække ikke overstiger dets omkostninger. Nogle vandforsyninger skal desuden overholde de økonomiske rammer, der fastsættes efter vandsektorloven.

De gældende regler om gebyrer og renter er omtalt ganske kort i vejledningen, da det i en række tilfælde er en betingelse for opkrævningen, at forbrugerne på forhånd er oplyst om dem. Gebyr og renter skal dog ikke godkendes af kommunalbestyrelsen.

Vejledningen afløser vejledning om ”Fastsættelse af takster for vand”, Naturstyrelsen, 2014²⁾.

1. **Indhold**

Indhold

Vejledning om fastsættelse af takster for vand

Indledning

1. Indhold

2. Vandforsyningsens anlæg

3. Betaling ifølge vandforsyningsens regulativ

4. Vandforsyningsens indtægter

4.1. Vandforsyningsens udgifter

5. Betaling for tilslutning og løbende forbrug

5.1. Anlægsbidrag

5.1.1. Supplerende anlægsbidrag ved nye investeringer

5.1.2. Supplerende anlægsbidrag ved ændret anvendelse mv.

5.1.3. Stikledningsbidrag

5.2. Passagebidrag

5.3. Driftsbidrag

5.4. Differentiering af anlægsbidrag og driftsbidrag

6. Takstbladets indhold

6.1. Gebyrer og morarenter

6.2. Afgifter og moms

7. Godkendelse af takstbladet

7.1. Hvile-i-sig-selv efter vandforsyningsloven

7.2. Økonomiske rammer efter vandsektorloven

7.3. Årsregnskabet

8. Klage, straf, m.v.

9. Ikrafttrædelse og offentliggørelse

10. Eksempel på takstblad

Eksempel

2. Vandforsynings anlæg

I det følgende defineres en del af de begreber, der anvendes i vejledningen.

En del af definitionerne svarer til vandforsyningsloven, bekendtgørelser og regulativer samt dem, som fremgår af Norm for almene vandforsyninger DS 442.

Almen vandforsyning: Ved en almen vandforsyning forstås den person eller juridiske enhed, der ejer et eller flere vandforsyningsanlæg, der forsyner eller har til formål at forsyne mindst 10 ejendomme hver, jf. vandforsyningslovens § 3, stk. 3. Det er den person eller juridiske enhed, som vandforbruget afregnes med. **Vandforsyningen** anvendes synonymt med almen vandforsyning.

Distributionsnet: Vandforsyningsnet fra udpumpningen fra vandforsyningsanlægget frem til skel. Distributionsnettet kan bestå af hovedledninger, forsyningsledninger og stikledninger.

Forsyningsledning: Den del af distributionsnettet, som transporterer vand fra hovedledningen til de enkelte ejendommers stikledninger.

Forsyningsområde: Det forsyningsområde, som er fastlagt af kommunalbestyrelsen i vandforsyningsplanen. Det **naturlige forsyningsområde** er det område, som vandforsyningsanlægget naturligt kan forsyne, herunder områder, som først i fremtiden kan forsynes fra vandforsyningsanlægget.

Hovedanlæg: Vandforsyningsnetts vandværksanlæg til indvinding og behandling af drikkevand, vandforsyningsnetts råvandsledninger, vandbehandlingsanlæg, pumpeanlæg, herunder trykforøgeranlæg til særlige trykzoner i ledningsnettet, beholderanlæg samt hovedledninger til transport af færdigbehandlet vand til forsyningsnettet.

Hovedledning: Den del af distributionsnettet, som transporterer færdigbehandlet vand fra vandbehandlingsanlæg, eventuelt via trykforøgeranlæg og beholderanlæg mv., til forsyningsledningerne.

Jordledning: Den ledning, der forbinder stikledningen med installationerne i ejendommens bygninger. Jordledningen ligger i jorden på ejendommens grundstykke fra skel eller fra stophanen, hvis denne er placeret inden for skel i målerbrønden. Jordledningen er en del af ejendommens vandinstallationer.

Råvand: Ubehandlet vand, dvs. grundvand eller overfladevand.

Stikledning: Stikledningen inkl. en eventuel stophane transporterer vand fra forsyningsledningen til ejendommens skel eller målerbrønd.

Vand til husholdningsbrug: Vand til husholdningsbrug (drikkevand) omfatter alt vand i almindelig brug i husholdningen, dvs. til konsum og madlavning, personlig hygiejne, toiletskyl, tøjvask m.m.

Vandbehandlingsanlæg: Anlæg, hvori råvandet underkastes behandling med henblik på dets anvendelse til drikkevand.

Vandforsyningsanlæg: Dette består af vandindvindingsanlægget samt hoved-, forsynings- og stikledninger og eventuelle pumper på ledningerne (distributionsnettet). Et vandforsyningsanlæg kan bestå af flere vandindvindingsanlæg, der leverer vand til samme distributionsnet.

Vandindvindingsanlæg: Omfatter boringer, brønde og andre anlæg til indtagning af vandet og endvidere vandbehandlingsanlæg og anlæg til udpumpning fra behandlingsanlæg, herunder eventuelle rentvandsbeholdere.

Vandinstallation: Omfatter installationer i bygninger og jord inden for grundgrænsen, som ikke tilhører den almene vandforsyning. Ledningsinstallationer i jord fra stikledningens forlængelse benævnes jordledninger, og er en del af vandinstallationen. Hertil hører også en eventuel afspærringsventil/stophane placeret på jordledningen. Vandinstallation er betegnet som vandindlæg i vandforsyningslovens § 50.

3. **Betaling ifølge vandforsyningsregulativ**

Vandforsyningsregulativet indeholder de regler, rettigheder og pligter, der gælder for forholdet mellem vandforsyningen og de tilsluttede ejendomme. Det gælder også vandforsyningsregulativets ret til at opkræve betaling og ejendomssejernes (forbrugernes) pligt til at betale drifts- og anlægsbidrag efter de godkendte takster, samt betaling i en række særlige tilfælde.

Efter vandforsyningsloven er der krav om, at regulativet skal være tilgængeligt på vandforsyningsregulativets hjemmeside.

Ifølge bekendtgørelse om betaling for vand³⁾ skal der på alle ejendomme være installeret vandmålere på ejendomsniveau. Pligten og retten til at iværksætte installation af vandmålere påhviler vandforsyningen. Afregningsmåleren stilles til rådighed af vandforsyningen og forbliver vandforsyningsregulativets ejendom, men anbringes på ejerens bekostning.

Bekendtgørelse om individuel afregning efter målt vandforbrug⁴⁾ giver den almene vandforsyning pligt til at afregne driftsbidraget direkte med den enkelte bruger af en udlejnings- eller andelsenhed, hvis en række forudsætninger er til stede.

Ejeren af en ejendom betaler selv for vandinstallationer og jordledninger på egen grund.

Hvis der sker vandspild på en ejendom før afregningsmåleren, kan vandspildet ifølge regulativet forlanges betalt af ejendommens ejer, selv om det ikke er målt. Vandspildet kan f.eks. ske fra brud på en jordledning.

Der kan udarbejdes et fælles regulativ for flere vandforsyninger, hvis forsyningerne kan blive enige om det. Det skal være tydeligt, hvilke forsyninger regulativet gælder for.

For at vandforsyningen kan være sikker på, at der er grundlag for at opkræve betaling, bør vandforsyningen udforme takstbladet i overensstemmelse med regulativet. Det kan gøres ved at bruge samme ord i takstbladet og regulativet. Så kan ejendommens ejer i tvivlstilfælde se i regulativet, hvad der menes med fast eller variabelt driftsbidrag, og hvad der menes med anlægsbidrag. Det kan forhindre uenighed mellem vandforsyning og forbruger, og i sidste ende klagesager.

Det anbefales derfor også, at vandforsyningerne jævnligt gennemgår deres regulativ, og opdaterer det, hvis det ikke er tidssvarende. Hvis vandforsyningsregulativet er i overensstemmelse med det gældende normalregulativ, kan godkendelsen være en formsag. Det samme gælder, hvis vandforsyningen viderefører tidligere godkendte afvigelser fra normalregulativet, som ikke er i strid med gældende ret.

Normalregulativet indeholder en liste over definitioner på almindeligt anvendte begreber i vandforsyningsloven samt relevante bekendtgørelser og vejledninger. For at sikre sammenhæng med disse, kan det ikke anbefales, at forsyningerne ændrer definitionerne i deres egne regulativer.

Normalregulativet indeholder endvidere en liste over gældende love og bekendtgørelser, der er relevante i forhold til regulativet. Det gælder både inden for vandforsyningsloven og andre love, der regulerer forhold inden for vandforsyning. Der sker jævnligt ændringer af love og bekendtgørelser, og der henvises derfor til www.retsinformation.dk, hvor de nyeste udgaver kan findes.

4. Vandforsyningsens indtægter

Forsyningen med vand sker på betingelse af betaling efter godkendte takster.

Vandforsyningslovens⁵⁾ økonomiske regulering af almene vandforsyninger er baseret på, at omkostningerne til vandindvinding, distribution, administration, m.v., dækkes af betaling fra forbrugerne, og at indtægter og udgifter til vandforsyningen skal balancere over en årrække. Det kaldes også hvile-i-sig-selv princippet.

Vandforsyningsloven fastsætter, hvilke omkostninger der må indregnes i prisen for vand. Vandforsyninger må ikke anvende midler til aktiviteter, der ligger uden for vandforsyningsens ansvarsområde. Midlerne kan f.eks. ikke anvendes til aktiviteter, der normalt er skattefinansierede. Der må heller ikke anvendes midler fra vandforsyningen til aktiviteter forbundet med spildevandsforsyningen og omvendt. Dette gælder, selv om vand- og spildevandsforsyningen organisatorisk er samlet i ét selskab.

Vandforsyninger må gerne have andre indtægter end fra taksterne. Disse indtægter kan medvirke til at nedsætte taksterne. Det kan dog have skattemæssige konsekvenser for vandforsyninger, der årligt leverer under 200.000 m³ vand, og ikke er omfattet af vandsektorloven. Disse vandforsyninger, der som udgangspunkt ikke er skattepligtige, kan blive skattepligtige⁶⁾ af samtlige indtægter, hvis de har andre indtægter end fra taksterne. Fra og med indkomståret 2017 er dette ikke længere tilfældet for vandforsyningers aktiviteter i form af produktion af elektricitet eller produktion af varme. Der skal dog betales skat af el- eller varmeproduktionen, men ikke af den øvrige del af vandforsyningsens aktiviteter. Der henvises til selskabsskatteoven samt SKAT, hvis der er behov for en nærmere afklaring.

Vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, skal være opmærksomme på reglerne om tilknyttet virksomhed, jf. bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed.

4.1. Vandforsyningsens udgifter

Vandforsyningslovens § 52 a angiver de udgifter, som en almen vandforsyning er berettiget til at indregne i taksterne for vandet.

Udgifterne omfatter

1. nødvendige omkostninger til indvinding og distribution af vand,
2. lønninger og andre driftsomkostninger,
3. administration,
4. bidrag til dækning af udgifter til Forsyningssekretariatet, jf. kapitel 4 i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold,
5. driftsmæssige afskrivninger,
6. forrentning af fremmedkapital,
7. underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningsystemerne,
8. henlæggelser til nyinvesteringer,
9. udgifter til rådgivning af vandforsyningsens kunder om vandbesparelser, finansiering af vandbesparende foranstaltninger og deltagelse i vandværkssamarbejder og lign.,
10. udgifter til kortlægning, overvågning og beskyttelse af de vandressourcer, som anlægget indvinder fra eller i fremtiden kan forventes at indvinde fra, i det omfang en sådan supplerende overvågning og beskyttelse ud over den offentlige kortlægning, overvågning og beskyttelse er nødvendig eller hensigtsmæssig for vandforsyningsanlægget,
11. udgifter til dækning af en fastsat økonomisk godtgørelse, jf. § 64 c i lov om miljøbeskyttelse,

12. udgifter til dækning af afgifter, jf. § 3, stk. 2, i lov om afgift af ledningsført vand og § 11 b,
13. bidrag til dækning af udgifter til opgaver, der falder ind under Vandsektorens Teknologiuudviklingsfond, jf. kapitel 7 i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, og udgifter til opgaver, der falder ind under en fond omfattet af lov om fonde og visse foreninger samt regler udstedt i medfør heraf, som har til formål, at vandteknologi fremmes, udvikles og demonstreres, og
14. bidrag til dækning af udgifter til oprettelse og drift af et godkendt privat tvistløsningsorgan efter § 6 i lov om alternativ tvistløsning i forbindelse med forbrugerklager og efter § 12 a i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold samt regler udstedt i medfør af de nævnte love.

5. Betaling for tilslutning og løbende forbrug

Vandforsyningen fastsætter hvert år størrelsen af anlægsbidrag og driftsbidrag i et takstblad, der gælder for levering af vand i vandforsyningens forsyningsområde. Der kan i takstbladet differentieres ud fra særlige og objektive kriterier.

Anlægsbidraget er et engangsbeløb, der betales i forbindelse med, at en ejendom tilsluttes den almene vandforsyning.

Driftsbidraget er den løbende betaling for levering af vand. Der betales driftsbidrag for alt leveret vand, dog kan vand til brandslukningsformål under indsats og de lovpligtige afprøvninger af brandhaner være undtaget.

Driftsbidraget omfatter et bidrag pr. m³ vand og ofte tillige et fast årligt bidrag. Driftsbidrag kan forlanges betalt fra den dag, hvor vandforsyningen har påbegyndt leveringen af vand til ejendommen. Bidragenes størrelse fremgår af vandforsyningens takstblad.

Vandforsyningsloven skal blandt andet sikre tilstrækkelig og kvalitetsmæssig tilfredsstillende vandforsyning, og at der sker en planmæssig udbygning og drift af vandforsyningen. Disse forhold har også betydning for, hvordan der skal betales for vandet, idet betalingsstrukturen så vidt muligt skal tilskynde forbrugere til at spare på vandet af hensyn til vandressourcerne.

5.1. Anlægsbidrag

Det fremgår af normalregulativets punkt 12.1, at anlægsbidraget omfatter et bidrag til vandforsyningens hovedanlæg, et bidrag til forsyningsledningsnettet og et bidrag til stikledning⁷⁾. Anlægsbidraget fastsættes af vandforsyningen og godkendes af kommunalbestyrelsen. Bidragenes størrelse fremgår af vandforsyningens gældende takstblad.

Af hensyn til gennemsigtighed i priserne bør betegnelsen for anlægsbidrag i vandforsyningens takstblad svare til betegnelsen i vandforsyningens regulativ. Eventuelt kan der i takstbladet indsættes et andet ord i en parentes, hvis vandforsyningen er vant til at bruge det ord i takstbladet. Formålet er, at der ikke skal være tvivl om, hvad der skal betales.

Selv om det kan virke rimeligt, at nyttilsluttede ejendomme betaler en del af det eksisterende anlæg, bør anlægsbidragene ikke fastsættes så højt, at det bliver vanskeligt at få nye grundejere i forsyningsområdet (med egen boring) til at tilslutte sig. Det vil kunne forhindre en planmæssig udbygning af forsyningen. Anlægsbidraget behøver ikke at dække en bestemt del af det eksisterende anlæg, men det er en mulighed.

Størrelsen af anlægsbidraget kan fastsættes som en del af den anslåede værdi af vandforsyningsanlægget. Vandforsyninger, der aflægger regnskaber i regnskabsklasse A, kan vælge mellem at værdiansætte anlægget til den oprindelige kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger, eller der kan værdiansættes til dagsværdi. For vandforsyninger, der aflægger regnskaber i regnskabsklasserne B-D, er der et ubetinget krav om afskrivninger på anlægsaktiver med begrænset brugstid.⁸⁾

Afgrænsningen mellem hovedanlæg og forsyningsledninger er ikke altid skarp, idet det navnlig i mindre forsyningsområder kan være svært at afgøre, hvor vandforsynings hovedledninger hører op, og forsyningsledningerne ud til ejendommene begynder. I større forsyningsområder vil det overordnede net af hovedforsyningsledninger klart høre til hovedanlægget. Vandforsyningen kan samle forsyningsledningsbidrag og bidrag til hovedanlæg til ét anlægsbidrag, hvis det er hensigtsmæssigt.

Hvis vandforsyningen forsyner eller skal forsyne et område, der endnu ikke er fuldt udbygget, kan det være hensigtsmæssigt at opdele anlægsbidraget på bidrag til hovedanlæg og bidrag til forsyningsledninger. Derved kan der tages højde for, at der skal udlægges forsyningsledninger til nye områder med ejendomme i det åbne land, der endnu ikke er tilsluttet til vandforsyningsanlægget. Bemærk, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om passagebidrag, jf. § 53, så de ejendomme, der vil kunne forsynes fra ledningerne, bidrager til udgifterne. Se afsnit 5.2 om passagebidrag.

Anlægsbidrag for ejendoms kategorierne i forsyningsområdet skal fremgå af takstbladet. Anlægsbidrag, som undtagelsesvis ikke fremgår af takstbladet, skal fastsættes individuelt og godkendes af kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde.

Det kan f.eks. være anlægsbidrag fra ejendomme, der ikke har været forudset og derfor ikke har været relevante at fastsætte anlægsbidrag for i takstbladet. Det er med andre ord ikke nok at skrive i takstbladet, at anlægsbidraget fastsættes efter regning.

Der kan endvidere være kategorier af ejendomme med et forbrug, der ikke har været forudset i vandforsyningsområdet, og som det derfor ikke tidligere har været relevant at fastsætte anlægsbidrag for i takstbladet.

Generel forhøjelse af vandforsynings anlægsbidrag for tilslutning af nye ejendomme kan ikke begrunde, at der opkræves supplerende anlægsbidrag fra ejendomme, der tidligere har betalt anlægsbidrag.

5.1.1. Supplerende anlægsbidrag ved nye investeringer

Vandforsyningen kan forlange supplerende anlægsbidrag i forbindelse med væsentlig nyinvestering i vandforsyningsanlægget. Det fremgår også af normalregulativet punkt 12.9. Det supplerende anlægsbidrag betales af alle de tilsluttede ejendomme. Det gælder både for arbejder, der har betydning for alle ejendomme, og arbejder med henblik på at forsyne yderligere ejendomme ved f.eks. udvidelse af forsyningsområdet eller kapaciteten. Det supplerende anlægsbidrag skal fremgå af det godkendte takstblad. Formålet med at opkræve et supplerende anlægsbidrag til hovedanlægget er, at vandforsyningen derved kan betale anlægsudgifter, der væsentligt overstiger den løbende vedligeholdelse af anlægget.

Der er også mulighed for, at vandforsyningen kan henlægge midler til nyinvesteringer eller låne til investeringen. Det er i overensstemmelse med vandforsyningslovens § 52 a (hvile-i-sig-selv princippet) forudsat, at henlæggelserne er til planlagte investeringer, se afsnit 7. Derved behøver vandforsyningen ikke at opkræve et supplerende anlægsbidrag.

5.1.2. Supplerende anlægsbidrag ved ændret anvendelse mv.

Det fremgår af normalregulativets punkt 12.8, at hvis forudsætningerne for et fastsat og betalt anlægsbidrag ændres som følge af en senere om- eller tilbygning eller en ændret anvendelse af ejendommen, kan vandforsyningen forlange, at ejeren betaler den forøgelse af anlægsbidraget, der svarer til ændringen.

Vandforsyningen kan f.eks. sædvanligvis opkræve supplerende tilslutningsbidrag ved oprettelsen af flere boligenheder på en ejendom, ved ændring af en ejendoms anvendelse, herunder omdannelse fra erhverv til bolig, samt udvidelse/ændring af bolig- eller erhvervsenheder, navnlig ved etablering af flere vandforbrugende installationer.

I tilfælde hvor ejendommen ombygges, tilbygges eller ændrer anvendelse, påhviler det ejeren at sandsynliggøre, at forudsætningerne for det hidtidigt fastsatte anlægsbidrag ikke ændres. På anfordring skal ejeren meddele vandforsyningen, hvorvidt der etableres nye/flere installationer, herunder håndvaske, badeinstallationer eller lignende.

Der er normalt ikke grundlag for ændring i tidligere betalte anlægsbidrag, når f.eks. lejlighederne i en ejendom ændres til andels- eller ejerlejligheder eller værelser på plejehjem ombygges til plejehjem, da dette ikke medfører en væsentlig ændring af vandforbruget.

Anlægsbidrag tilbagebetales ikke i forbindelse med, at forudsætningerne for et fastsat og betalt anlægsbidrag ændres, f.eks. hvis antallet af boligenheder i en ejendom reduceres, eller ejendommen nedlægges.

Hvis det supplerende anlægsbidrag ikke er fastsat i takstbladet, skal det godkendes særskilt i kommunen.

5.1.3. Stikledningsbidrag

Stikledningen går fra forsyningsledningen til skellet til den ejendom, der skal forsynes. Stikledningen inkl. eventuel stophane anlægges af og tilhører vandforsyningen.

Stikledningsbidraget betales af ejendomsejer ved tilslutning i henhold til takstbladet. Bidraget afspejler de gennemsnitlige omkostninger til at fremføre stikledninger for ejendomme i forsyningsområdet eller evt. i et afgrænset delområde. Differentiering af stikledningsbidrag skal være baseret på objektive og saglige hensyn.

Ledningen fra stikledningen frem til bebyggelsen på ejendommen, dvs. jordledningen, tilhører ejendommens ejer og betales af denne.

5.2. Passagebidrag

Der er i visse tilfælde mulighed for at opkræve bidrag fra ejendomme, der ikke ønsker at tilslutte sig en vandforsyningsledning, der føres forbi ejendommen (passagebidrag).

Ved anlæg af en forsyningsledning til en ejendom uden for vandforsyningens naturlige forsyningsområde sker der samtidig en udvidelse af det naturlige forsyningsområde. Det kan derfor virke urimeligt, hvis den enkelte ejendom kommer til at betale hele den nye forsyningsledning, som de øvrige ejendomme i det nu udvidede naturlige forsyningsområde senere kan tilslutte sig mod betaling af et væsentligt lavere anlægsbidrag. Muligheden for at opkræve passagebidrag kan medvirke til en mere rimelig omkostningsforde-

ling. Pålægget om at betale passagebidrag skal godkendes af kommunalbestyrelsen. De nærmere regler er fastsat i bekendtgørelse om passagebidrag efter vandforsyningslovens § 53, stk. 4.

Passagebidrag omfatter bidrag til etablering af forsyningsledningen, og kan også omfatte stikledning og eventuel stophane frem til ejendommens skel. Passagebidraget kan ikke omfatte bidrag til vandforsynings hovedanlæg.

Passagebidrag er ikke et fuldt anlægsbidrag, da ejendommen netop ikke bliver tilsluttet. Når der er betalt passagebidrag for en ejendom, og denne senere tilsluttes til det almene vandforsyningsanlæg, skal der dog ikke igen betales anlægsbidrag til de dele af vandforsyningsanlægget, der allerede er betalt for med passagebidraget, dvs. bidrag til forsyningsledning og eventuelt også til stikledning og stophane.

Passagebidrag skal ikke fremgå af takstbladet, men fastsættes individuelt for ejendommene i det pågældende område, når kommunalbestyrelsen har godkendt pålægget.

5.3. Driftsbidrag

Driftsbidraget omfatter et bidrag pr. kubikmeter leveret vand og kan tillige omfatte et fast årligt bidrag. Det faste driftsbidrag må ikke erstatte afregning efter forbrug. Hvis vandforsyningen vil opkræve et driftsbidrag pr. afregningsmåler (målerbidrag/målerleje) ud over et fast driftsbidrag, skal det derfor fremgå entydigt af vandforsyningens regulativ.

Driftsbidrag skal fremgå af takstbladet. Det faste bidrag kan eventuelt bestå af flere delelementer/faste driftsbidrag, der tilsammen udgør det driftsbidrag, som skal betales for den enkelte ejendom. Driftsbidraget kan f.eks. bestå af et driftsbidrag for at være tilsluttet forsyningen, et driftsbidrag der afhænger af forbruget eller belastningen af vandforsyningsanlægget og et driftsbidrag for målere opsat af vandforsyningen.

Det faste driftsbidrag kan dække en del af de faste udgifter til administration, drift, vedligeholdelse m.v., der ikke varierer ret meget efter det faktiske forbrug.

Ifølge normalregulativets punkt 14.2.2. skal driftsbidrag på opkrævningen opføres med særlige poster for hver art af bidrag.

Som minimum skal der afregnes efter målt forbrug på ejendomsniveau. Der kan endvidere afregnes efter målt forbrug i boligenheder i en ejendom, hvis der er truffet beslutning om det efter de regler, der gælder for den pågældende ejendom. Hvis der er truffet beslutning om at overgå til individuel afregning, og betingelserne i øvrigt er opfyldt, har vandforsyningen pligt til at foretage individuel afregning. Vandforsyningen kan ikke gennemtvinge direkte afregning med andre end ejendommens ejer.

Der skal være installeret en afregningsmåler til afregning efter forbrug. Ejendommens egne bimålere er til brug for den interne afregning med lejere i en ejendom, og kan ikke bruges som grundlag for vandforsyningens direkte afregning med boligenhederne.

De nærmere regler om afregning efter forbrug findes i bekendtgørelsen om betaling for vand efter målt forbrug m.v. på ejendomsniveau og i bekendtgørelsen om individuel afregning efter målt vandforbrug.

Det er muligt at forlange a conto betaling for driftsbidrag, forudsat at der sker en efterregulering. Hvis vandforsyningen fastsætter et skønsmæssigt forbrug fx ved manglende aflæsning til brug for afregning med ejendomme eller boligenheder, hvor der skal afregnes efter målt forbrug, skal der ligeledes ske en efterregulering.

Driftsbidraget kan forlanges betalt fra den dag, hvor vandforsyningen har påbegyndt leveringen af vand til ejendommen. Det faste driftsbidrag kan forlanges betalt fra den dag, hvor vandforsyningen har etableret stikledningen, så levering af vand er mulig til ejendommen.

Driftsbidrag skal dække alle vandforsyningens nødvendige udgifter, som ikke dækkes af anlægsbidrag, forsyningsledningsbidrag, stikledningsbidrag eller andre særlige bidrag eller betalinger for vandforsyningens ydelser.

5.4. Differentiering af anlægsbidrag og driftsbidrag

Udgangspunktet for fastsættelse af takster er primært et solidaritetsprincip, hvor alle betaler den samme kubikmetertakst og samme anlægsbidrag for tilslutning af sammenlignelige ejendomme til anlægget.

Det er i overensstemmelse med vandforsyningslovens formål at varetage følgende hensyn i takstfastsættelsen: Omkostningsdækning, prissætning med tilskyndelsesvirkning (f.eks. tilskyndelse til tilslutning frem for egen forsyning samt tilskyndelse til vandbesparelse), at de forskellige sektorer yder et passende bidrag (en rimelig byrdefordeling), sikring af tilstrækkelig og kvalitetsmæssig tilfredsstillende forsyning samt sikring af god økonomi og forsyningssikkerhed for vandforsyningens forbrugere.

I særlige tilfælde kan vandforsyningen differentiere taksterne inden for forsyningsområdet, når det kan begrundes sagligt og objektivt. Ved fastsættelse af differentierede takster skal vandforsyningen sikre sig, at der hverken ydes indirekte støtte til formål uden for vandforsyningsloven eller opkræves for høje takster fra enkelte ejendomme, som ikke er i overensstemmelse med vandforsyningslovens formål. Differentierede takster kan ikke begrundes i hensyn til bestemte forbruger kategorier, f.eks. af sociale hensyn eller som indirekte støtte til erhverv.

Differentiering af takster kan f.eks. være begrundet i historiske eller fremtidige faktiske forhold vedrørende forsyningsmuligheder eller forsyningsydelser. Der vil f.eks. kunne differentieres på grundlag af, at omkostninger til at forsyne ejendomme varierer efter områdets karakter, herunder om området er tæt eller mindre tæt bebygget. Et særligt tilfælde kan også være, at en stor vandforbrugende virksomhed får nedsat (differentieret) det faste kubikmeterbidrag, hvis det konkret kan begrundes i, at omkostningerne forbundet med forsyningen af denne virksomhed er væsentligt mindre pr. kubikmeter end forsyningen af ejendomme med mindre forbrug.

Særlige tilfælde kan også omfatte tilfælde, hvor fusionerede almene vandforsyninger differentierer taksterne inden for de tidligere forskellige forsyningsområder, da de tidligere forsyningsområder med overvejende sandsynlighed har haft forskellige takster. Hensigten er, at vandforsyninger skal kunne lægge sig sammen, selv om der hidtil har været store forskelle på investering og vedligeholdelse i de forskellige vandforsyninger. Ved differentieringen kan det sikres, at forbrugere, som inden sammenlægningen løbende har betalt for en forsvarlig og langsigtet investering i velfungerende anlæg, ikke kommer til at betale for manglende investering i forældede anlæg i forsyningsområder, hvor forbrugerne tidligere har betalt lavere takster.

Bestemmelsen vil også kunne anvendes, hvis en almen vandforsyning dækker flere kommuner (f.eks. efter en fusion), men hvor de enkelte kommunalbestyrelser stiller forskellige krav til den almene vandforsynings opnåelse af krav til miljø og service inden for den enkelte kommunes geografiske område. Den almene vandforsyning kan som en følge heraf differentiere taksterne, så forbrugerne i den kommune, som ønsker et højt miljø- og serviceniveau, eller hvor nye tiltag er miljømæssigt eller forsyningsmæssigt nødvendige, betaler mere end forbrugerne i en kommune, som f.eks. ønsker et lavere miljø- eller serviceniveau eller, hvor tilsvarende tiltag ikke er miljømæssigt eller forsyningsmæssigt nødvendige.

Differentierede takster kan fastsættes i en overgangsperiode, f.eks. efter en fusion, eller som en blivende forskel i taksten. Dette vil også gælde, hvis almene vandforsyninger fusionerer på tværs af kommunegrænser, men dog kun så længe differentieringens formål kan begrundes sagligt.

6. Takstbladets indhold

Ejere af ejendomme i vandforsyningsens naturlige forsyningsområde har ret til indlæg af vand og forsyning med vand på de vilkår, der er fastsat i regulativet, og mod betaling efter godkendte takster, jf. normalregulativets afsnit 3.

En klar udformning af takstbladet, som er i overensstemmelse med regulativet, forhindrer, at der opstår tvivl om, hvorvidt vandforsyningen er berettiget til at opkræve betaling. Det anbefales derfor, at takstbladet henviser til regulativet, og at der i takstbladet anvendes de samme betegnelser for anlægsbidrag, faste og variable driftsbidrag, målerbidrag m.v., som fremgår af det godkendte regulativ. Betegnelsen ”målerbidrag” bør f.eks. kun anvendes for det bidrag, der betales til vandforsyningsens afregningsmåler, og ikke som betegnelse for den faste del af driftsbidraget, da det kan give anledning til misforståelser.

Takstbladet opdeles tydeligt i anlægsbidrag og driftsbidrag, samt evt. delelementer inden for disse bidragstyper, jf. afsnit 5, samt de gebyrer, renter m.v., som vandforsyningen ifølge regulativet eller lovgivningen kan opkræve, jf. afsnit 6.1.

Ord som ”gebyr” og ”afgift” bør aldrig anvendes, hvis der reelt er tale om anlægs- og driftsbidrag. Se afsnit 6.1. om gebyrer.

Skatter og afgifter bør opføres særskilt i takstbladet, så forbrugere og andre interessenter kan orientere sig om de faktiske udgifter hertil.

Takstbladet bør så vidt muligt omfatte alle kategorier af ejendomme inden for forsyningsområdet. Eventuel differentiering af anlægs- og driftsbidrag skal fremgå af takstbladet. Eventuelle fordelingsnøgler og situationer, hvor anlægsbidragene, stikledningsbidrag m.v. skal forhandles (og efterfølgende godkendes af kommunalbestyrelsen), skal fremgå af takstbladet.

6.1. Gebyrer og morarenter

I vandforsyningsens regulativ fastsættes, hvornår vandforsyningen er berettiget til at opkræve rykkergebyr, inkassogebyr, morarenter m.v., mens størrelsen af gebyrerne anføres i takstbladet.

Driftsbidrag omfatter betaling for ydelser, som er nødvendige for at få leveret vand fra forsyningen. Det gælder f.eks. omkostninger til administration og måleradministration, som derfor ikke bør kaldes ”gebyr”. *Gebyrer*, som ligger ud over driftsbidraget, omfatter betaling for ydelser, som ikke er nødvendige for at få leveret vand, men som f.eks. skyldes, at der ikke betales rettidigt, f.eks. rykkergebyr, åbne- og lukkegebyr eller gebyr for manglende aflæsning af måler.

Det frarådes, at vandforsyninger bruger betegnelsen ”gebyr” for betalinger, der udgør en del af driftsbidraget. Efter vandforsyningsloven skal kommunalbestyrelsen kun godkende anlægs- og driftsbidrag. Hvis der er tvivl om, hvorvidt et ”gebyr” er et driftsbidrag, må vandforsyningen redegøre for, hvad gebyret dækker.

Vandforsyninger skal have et lovligt grundlag for at kunne opkræves et gebyr hos en forbruger. Det kan enten fremgå af lovgivningen (renteloven) eller af leveringsbetingelserne (vandforsyningens regulativ). Nogle gebyrer er bestemt i loven, som eksempelvis rykkergebyrer, der ifølge renteloven maksimalt må være 100 kr. og sendes tre gange.

Herudover må et gebyr ifølge Forbrugerombudsmanden ikke være urimeligt højt i forhold til den ydelse, som gebyret dækker over. Som eksempel nævner Forbrugerombudsmanden, at størrelsen på et betalingsgebyr skal svare til de rimelige omkostninger, der er forbundet med at modtage betalingen. Det skal være beskrevet i aftalevilkårene, i hvilke situationer og efter hvilke kriterier virksomheden kan ændre eller indføre gebyrer.

Renteloven giver ret til at opkræve renter ved forsinket betaling (morarente). Den gældende rentesats for morarenter kan findes på Nationalbankens hjemmeside, hvortil der kan henvises fra takstbladet. Morarenten er den rente en fordringshaver (vandforsyningen) må opkræve fra en skyldner ved forsinket betaling. Morarenten beregnes som Nationalbankens officielle udlånsrente med et tillæg på 8 pct. Den gældende morarente kan desuden findes på en række hjemmesider, f.eks. www.danskeinkasso.dk.

6.2. Afgifter og moms

Den statslige afgift er fastsat efter lov om afgift af ledningsført vand⁹⁾ og skal derfor ikke godkendes af kommunalbestyrelsen. Det anbefales af hensyn til gennemsigtigheden af priserne, at den statslige afgift på vand, der er kendt på godkendelsestidspunktet, oplyses i takstbladet.

Bidrag til drikkevandsbeskyttelse, som ved ændring af lov om afgift af ledningsført vand er indført i lovens § 3, stk. 2¹⁰⁾, har til formål at finansiere Miljø- og Fødevareministeriets og kommunernes opgaver i forbindelse med beskyttelse af grundvandet, herunder kortlægning og udpegning af områder med drikkevandsinteresser, indvindingsoplande og områder, som er særligt følsomme over for forurening, samt indsatsplanlægning. Efter den gældende lov betales der ikke længere bidrag til drikkevandsbeskyttelse efter 2020. Det er dog forudsat, at der i 2020 skal tages politisk stilling til, hvorvidt opgaven med grundvandskortlægning og indsatsplanlægning skal videreføres.

Spørgsmål om statslige afgifter på vand henvises til SKAT, som har udgivet en juridisk vejledning på deres hjemmeside: E. A. 7.5. Ledningsført vand.

Afgiftssatser	2017	2018-20
Vandafgift (ledningsført vand)	5,86 kr./m ³	6,18 kr./m ³
Bidrag til drikkevandsbeskyttelse	0,39 kr./m ³	0,19 kr./m ³

Moms

Efter momsloven opkræves moms af ydelser og varer. Det gælder også vandforsyningens anlægsbidrag og driftsbidrag.

Nogle gebyrer er momspligtige, mens andre ikke er det, jf. momsloven. Skatteministeriet har udtalt sig om 6 forskellige gebyrer i udtalelse nr. 9353 af 2. juli 2004 (Retsinformation.dk):

1. Rykkerskrivelser (momsfri)

2. Inkassomeddelelser (momsfri)
3. Personligt fremmøde hos debitor ved forsyningsvirksomhedens egen opkræver (inkassobesøg) (momsfri)
4. Lukkebesøg, hvor forsyningsvirksomheden igen søger beløbet inddrevet (momsfri)
5. Åbnebesøg, hvor forsyningsvirksomheden igen åbner (momspligt)
6. Indgåelse af betalingsaftaler i forlængelse af den misligholdte fordring (momsfri)

Det fremgår af udtalelsen, at punkt 1-4 falder uden for momslovens anvendelsesområde, at punkt 5 er momspligtigt, mens punkt 6 er omfattet af momsloven som momsfrit efter lovens § 13, stk. 1, nr. 11. Spørgsmål om moms henvises til SKAT.

7. Godkendelse af taksterne

Vandforsyningen har ansvar for at fastsætte anlægs- og driftsbidrag i overensstemmelse med vandforsyningsloven og at indsende taksterne til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Kommunalbestyrelsen i den eller de kommuner, hvor vandet forbruges, godkender én gang årligt anlægs- og driftsbidrag for de almene vandforsyningsanlæg, jf. vandforsyningslovens § 53, stk. 1. Hvis vandforsyningsanlægget forsyner flere kommuner, kan kommunalbestyrelserne aftale, at kun den ene kommunalbestyrelse godkender bidragene på vegne af de øvrige kommuner.

For at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om taksterne er fastsat inden for vandforsyningslovens rammer og bl.a. overholder hvile-i-sig-selv princippet, skal vandforsyningen indsende årsregnskab og budget. Desuden en flerårig investeringsplan, hvis vandforsyningen ønsker at spare op over flere år til planlagte investeringer, eller en plan for afvikling af opsparede midler. De almene vandforsyninger skal aflægge regnskab efter årsregnskabsloven. Der henvises til Erhvervsstyrelsens Vejledning om årsregnskaber for mindre vandværker, der aflægges årsregnskab efter årsregnskabsloven, se afsnit 7.3.

Kommunalbestyrelsen sammenholder taksterne med vandforsyningens regulativ, idet betegnelserne for de forskellige anlægs- og driftsbidrag bør svare til regulativet for at undgå tvivl om, hvad forbrugerne betaler for og i hvilke situationer, vandforsyningen er berettiget til at opkræve bidragene.

Hvis vandforsyningen er omfattet af vandsektorloven, vurderer kommunalbestyrelsen endvidere, om vandforsyningens budgetterede indtægter må forventes at kunne overholde den fastsatte økonomiske flerårige ramme (tidligere prisloftet). Det er vandforsyningens opgave at redegøre for overholdelse af den økonomiske ramme.

Hvis der ikke er ændringer i forhold til de senest godkendte takster, herunder at taksterne alene er blevet indeksreguleret, og den eventuelle økonomiske ramme kan overholdes, er godkendelsesprocessen enkel. Det forudsætter dog, at de tidligere godkendte takster er i overensstemmelse med lovgivningen. Vandforsyningen skal dog være opmærksom på, at underlæggende forhold for den oprindelige fastsættelse af takster kan være ændret i mellemtiden. Hvis f.eks. anlægsbidraget er fastsat som en del af den anslåede værdi af vandforsyningsanlægget, vil anlægget være afskrevet yderligere siden sidst godkendte takster, og beløbet for anlægsbidraget vil således være et andet.

Vandforsyningen fastsætter taksterne og indsender en indstilling om godkendelse af anlægs- og driftsbidrag til kommunalbestyrelsen. Indstillingen skal ledsages af de nødvendige oplysninger til brug for kommunalbestyrelsens vurdering af, om taksterne er fastsat i overensstemmelse med vandforsyningsloven.

Eksempler på nødvendige oplysninger er følgende:

- beregningsgrundlag for taksterne, jf. vandforsyningslovens § 52 a, herunder afskrivninger
- regnskab i overensstemmelse med årsregnskabsloven, dvs. opdelt i særskilte drifts- og anlægsregnskaber samt aktiver og passiver
- budget for det eller de kommende år med særskilte drifts- og anlægsbudgetter

- en flerårig investeringsplan, der angiver eventuelle udvidelser af vandforsyningens anlæg eller andre større anlægsarbejder, der er planlagt gennemført i den kommende årrække, og hvornår de forventes gennemført
- en redegørelse for eventuelle opsparede midlers anvendelse over en kortere årrække til f.eks. nedsættelse af takster, som egenkapital, til drift eller anlæg, herunder til teknologiudvikling i vandselskabet
- begrundelse for uændret eller ændret takst
- den udmeldte økonomiske ramme, hvis vandforsyningen er omfattet af vandsektorloven.

Disse oplysninger er i vidt omfang de samme, som vandforsyningen selv skal bruge ved udarbejdelse af takstbladet og årsregnskabet.

Ved godkendelsen foretager kommunalbestyrelsen en legalitetskontrol, dvs. en kontrol af, at anlægsbidrag og driftsbidrag er fastsat i overensstemmelse med vandforsyningsloven. Kommunalbestyrelsen kan i afgørelsen lægge vægt på, om taksterne er fastsat på lovligt og sagligt grundlag, og at enkelte forbrugere eller forbrugergrupper ikke belastes eller begunstiges i strid med vandforsyningsloven, herunder lovens formål.

Kommunalbestyrelsen påser, at vandforsyningen kun indregner lovlige udgifter, jf. vandforsyningslovens § 52 a i vandprisen. Vandforsyningens samlede indkomster fra anlægs- og driftsbidrag og evt. andre kilder (gebyrer, renteindtægter, lejeindtægter, forpagtningsafgifter, erstatninger, salg af aktiver, m.v.) skal svare til vandforsyningens lovlige udgifter. Perioden for hvilken, indtægter og omkostninger skal balancere, strækker sig efter almindelig regnskabspraksis over cirka 3-5 år, men den kan være af længere varighed, hvis der foreligger konkrete planer for investeringer, som ikke kan eller ønskes lånefinansieret.

Kommunalbestyrelsen påser også, at eventuelle forskelle i vandforsyningens anlægs- og driftsbidrag for forskellige kategorier af ejendomme er objektivt og sagligt begrundet i forsyningsmæssige hensyn, at der ikke sker ubegrundet forskelsbehandling mellem f.eks. nye og gamle tilslutninger, kategorier af ejendomme samt mellem private og erhvervs-mæssige tilslutninger. Endelig påser kommunalbestyrelsen, at anlægs- og driftsbidrag er fastsat i overensstemmelse med det godkendte regulativ.

I forbindelse med godkendelsesarbejdet kan kommunalbestyrelsen bl.a. vurdere, om der ved fastsættelse af taksterne er taget højde for nye områder eller ejendomme, som man har viden om skal forsynes i den kommende takstperiode, og som derfor skal have ført forsyningsledninger og stik frem til ejendommene.

Hvis en vandforsyning har fastsat så høje anlægsbidrag for tilslutning til anlægget, at det efter kommunalbestyrelsens vurdering kan forhindre en planmæssig udbygning af vandforsyningen ved tilslutning af ejendomme i forsyningsområdet, kan kommunalbestyrelsen undlade at godkende taksterne.

Kommunalbestyrelsen kan for almene vandforsyninger, der ikke er omfattet af vandsektorloven, træffe afgørelse om forhøjelse af visse former for bidrag, hvis det er nødvendigt som følge af, at kommunalbestyrelsen har nægtet at godkende forhøjelsen af andre former for bidrag. Hvis kommunalbestyrelsen har ydet støtte til en vandforsyning eller til sammenlægning af vandforsyninger kan kommunalbestyrelsen endvidere forlange, at takstsystemet og regnskabet tilrettelægges på en nærmere angivet måde. Det følger af vandforsyningslovens § 53, stk. 1, og § 53 a.

Anlægs- og driftsbidrag for kategorier af ejendomme, for hvilke der undtagelsesvis ikke er fastsat takster i takstbladet, skal aftales skriftligt mellem vandforsyningen og den pågældende ejer af ejendommen. Aftalen skal godkendes af kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde. Bidragene for nye ejendoms-kategorier skal offentliggøres i det først kommende takstblad. Kommunalbestyrelsen kan ikke som led i godkendelsen af regulativet eller taksterne delegere denne afgørelse til vandforsyningen, da det er en myndighedsafgørelse. Der kan derfor ikke godkendes ubestemte anlægsbidrag (efter regning). Det ville også fratage kommunalbestyrelsen muligheden for at vurdere, om anlægsbidraget er ensartet fastsat for sammenlignelige ejendomme, eller om det i konkrete tilfælde forhindrer nye tilslutninger.

Kommunalbestyrelsen har herudover ikke hjemmel til at ændre eller fastsætte de takster, der er fastsat af vandforsyningen, men kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ikke at godkende takstbladet. Det er en forvaltningsafgørelse, som skal træffes i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse m.v. og forvaltningsretlige principper, herunder om proportionalitet. Hvis kommunalbestyrelsen afviser at godkende taksterne, må vandforsyningen fremsende et nyt takstblad til godkendelse.

Taksternes gyldighed er betinget af kommunalbestyrelsens godkendelse. I situationer, hvor det ikke har været muligt at få godkendt taksterne i tide, kan der ikke opkræves godkendte ”endelige” takster. I den situation har vandforsyningen mulighed for enten at udskyde opkrævningen eller opkræve et aconto beløb med udgangspunkt i de tidligere godkendte takster, og efterfølgende foretage efterregulering. Det skal fremgå af opkrævningen, at der er tale om et aconto beløb, der efterreguleres senest samme år. Vandforsyningen må ikke vedvarende opkræve takster, der ikke er godkendte af kommunalbestyrelsen. Aconto beløbet kan ikke fastsætte højere end de forventede takster.

For at gøre det tydeligt for forbrugerne, at opkrævning sker på grundlag af godkendte takster, bør det fremgå af takstbladet, hvornår taksterne er godkendt af kommunalbestyrelsen. Takstbladet skal være tilgængeligt på vandforsyningens hjemmeside.

Afgørelser om at godkende eller ikke at godkende taksterne kan ikke påklages administrativt. Kommunalbestyrelsen skal i klagevejledningen oplyse, at sagen kan indbringes for domstolene. Efter vandforsyningsloven er søgsmålsfristen 6 måneder.

For vandforsyninger, der deltager i et samarbejde efter § 52 b eller § 48, skal kommunalbestyrelserne godkende taksterne i forening. Kommunerne skal lægge de enkelte vandforsyningers bidrag til et lovligt etableret samarbejde til grund, men skal vurdere om udgifterne er lovlige og af en rimelig størrelse. Det følger af vandforsyningslovens § 53, stk.3.

7.1. Hvile-i-sig-selv efter vandforsyningsloven

Alle almene vandforsyninger skal overholde hvile-i-sig-selv princippet efter vandforsyningslovens § 52 a. Det kontrollerer kommunalbestyrelsen ved godkendelse af taksterne.

Til brug for kontrollen skal vandforsyningen vedlægge et budget for det år, taksterne vedrører. Vandforsyningen skal endvidere vedlægge det seneste årsregnskab.

Hvile-i-sig-selv forhindrer ikke, at vandforsyningen må holde taksterne på et stabilt niveau fra år til år, selv om omkostningerne til forsyningen kan variere lidt fra år til år. Vandforsyningen må endvidere opretholde en rimelig driftskapital, som også kan dække uforudsete omkostninger.

Hertil kommer, at vandforsyninger må henlægge midler til nye investeringer, hvis der er konkrete planer om dette. Det kan f.eks. være planer om, at vandværket skal udskiftes om 10 år.

Derimod må vandforsyningen ikke vedvarende opkræve mere over taksterne, end der er behov for til drift og planlagte investeringer, som nævnt ovenfor. Kommunalbestyrelsen kan derfor afvise at godkende taksterne, hvis vandforsyningen over taksterne opkræver mere end nødvendigt eller har oparbejdet en større formue uden konkrete planer for anvendelsen eller afviklingen. Vandforsyningen kan afvikle formuen ved at nedsætte taksterne eller ved at igangsætte nødvendige arbejder, f.eks. reovering af anlægget.

7.2. Økonomiske rammer efter vandsektorloven

Vandsektorloven og bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber supplerer vandforsyningslovens hvile-i-sig-selv princip. Vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, skal overholde deres økonomiske ramme, som fastsættes af Forsyningssekretariatet.

Forsyningssekretariatet fastsætter de økonomiske rammer individuelt for hver enkelt vandforsyning. Forsyningssekretariatet sender udkast til fastsættelse af indtægtsrammen i høring hvert år senest den 15. september, og fastsætter rammen hvert år senest den 15. oktober. Reglerne er fastsat i vandsektorloven og bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber.

Det er vandforsyningens ansvar at beregne taksterne således, at deres samlede indtægter fra takster m.v. kan overholde deres økonomiske rammer. Kommunalbestyrelsen kan ikke efter vandforsyningslovens § 53, stk. 1, ændre bidrag for vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen skal derfor kun kontrollere, at vandforsyningen budgetterer med indtægter, som samlet holder sig inden for den udmeldte økonomiske flerårige ramme.

Vandsektorloven giver forsyningerne en vis økonomisk fleksibilitet. Hvis vandforsyningen overskrider den økonomiske ramme et år eller opkræver mindre end tilladt, kan den regulere det i efterfølgende år ved at sænke taksterne eller at gemme lidt af rammen til at hæve taksterne i et senere år. Vandforsyningen skal blot overholde deres økonomiske rammer inden for en nærmere fastsat periode på 1-4 år, der fastsættes efter bekendtgørelsen. Hvis vandforsyningen samlet set ender med at overskride rammerne, vil det medføre en efterregulering, som indregnes i de efterfølgende økonomiske rammer af Forsyningssekretariatet.

Vandforsyningerne har mulighed for at henlægge forskellen mellem indtægter og faktiske omkostninger i et kalenderår. Henlæggelser kan anvendes inden for vandselskabet, bl.a. til nedsættelse af takster, som egenkapital, til drift eller anlæg, herunder til teknologiudvikling i vandselskabet og i overensstemmelse med vandsektorlovens § 18 og bekendtgørelsen om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed.

For vandforsyninger med en debiteret årlig vandmængde på højst 800.000 kubikmeter fastsættes de økonomiske rammer for fire år, dvs. første gang for 2017-2020.

For vandforsyninger med en debiteret årlig vandmængde over 800.000 kubikmeter fastsættes de økonomiske rammer i første omgang for to år ad gangen, dvs. 2017-2018 og 2019-2020. Herefter fastsættes rammerne for fire år ad gangen.

Vandforsyningen kan få tillæg til den økonomiske ramme, hvis betingelserne er opfyldt. Tillæg, som vandforsyningen får ret til inden for et kalenderår, vil først blive tillagt de økonomiske rammer i det følgende år. Det vil derfor normalt ikke give problemer i forhold til takstgodkendelsen. Det er Forsyningssekretariatet, der træffer afgørelse om, hvorvidt betingelserne er opfyldt.

Kommunalbestyrelsen godkender taksterne, medmindre vandforsyningen ikke kan sandsynliggøre, at den økonomiske flerårige ramme vil blive overholdt. Herudover er det Forsyningssekretariatets opgave at kontrollere, om vandforsyningen har overholdt den udmeldte økonomiske ramme, og foretage eventuel efterregulering. Det betyder, at vandforsyningen skal kunne sandsynliggøre, at den økonomiske ramme vil blive overholdt i den periode, rammerne gælder for – kaldet reguleringsperioden. Dette kan ske ved, at vandforsyningen udarbejder budgetoverslag for de eventuelt resterende år i reguleringsperioden.

Vandforsyningen kan ikke angive vandmængder og antallet af nye tilslutninger præcist på forhånd, og kommunalbestyrelsen må derfor foretage vurderingen på grundlag af de forudsætninger, der foreligger på godkendelsestidspunktet, herunder de budgetter og investeringsplaner samt årsregnskaber for tidligere år, som vandforsyningen har fremlagt.

7.3. Årsregnskabet

Årsregnskabsloven gælder for vandforsyninger, der er organiseret som f.eks. aktieselskab, anpartsselskab eller andelselskab med begrænset ansvar, og for vandforsyninger, der skal have godkendt deres takstblad af kommunen. Dette følger af årsregnskabslovens § 3, stk. 2. Erhvervsstyrelsen er myndighed for årsregnskabsloven.

Årsregnskabet med tilhørende noter udgør vandforsyningens årsrapport, som indeholder vigtig information om forsyningens økonomi. Årsrapporten har til formål at give et retvisende billede af vandforsyningens aktiver og passiver, årets resultat og den økonomiske stilling i øvrigt.

Ved at aflægge regnskab efter årsregnskabsloven opnår vandforsyningen et gennemskueligt og retvisende regnskab, som den kommunale myndighed kan anvende ved godkendelse af taksterne. Selv om kommunerne ikke er ressortmyndighed for overholdelse af årsregnskabsloven, kan en kommune forlange, at vandforsyningen aflægger et retvisende og gennemskueligt regnskab, som kan danne grundlag for godkendelse af taksterne.

Erhvervsstyrelsen har udarbejdet en vejledning om årsregnskaber for mindre vandværker, der aflægger årsregnskab efter årsregnskabsloven ”Sådan laver du et gennemskueligt regnskab for dit vandværk”¹¹⁾, som vandforsyningerne med fordel kan anvende. Vejledningen er udarbejdet i samarbejde med brancheforeningen Danske Vandværker, Energistyrelsen, FSR – danske revisorer og Kommunernes Landsforening. Vejledningen kan hentes på Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

Vejledningen indeholder et modelregnskab, som vandforsyningerne kan anvende. Der henvises til Erhvervsstyrelsens vejledning for nærmere oplysninger.

8. **Klage, straf, m.v.**

Kommunalbestyrelsens afgørelse om godkendelse eller forkastelse af taksterne kan ikke påklages administrativt, jf. vandforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 4.

Det kommunale tilsyn fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens¹²⁾ § 48, stk. 1. Det kommunale tilsyn kan bl.a. afgive vejledende udtalelser om kommunalbestyrelsens overholdelse af tilsynsforpligtelser og forvaltningsretlige regler. Tilsynet har f.eks. behandlet en række sager om kommunalbestyrelsens godkendelse af vandforsynings takster, herunder sager om, hvorvidt kommunalbestyrelsen havde påset, at anlægs- og driftsbidrag var fastsat på baggrund af saglige kriterier.

Forbrugerklagenævnet kan behandle klager fra vandforsynings private forbrugere. Det kan f.eks. være klage over et vandværks prisberegning m.v. i forhold til forbrugeren, forældelse af fordringer, konsekvensen af fejl på en vandmåler, fortolkning af takstblad og krav på efterregulering af betaling.

Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at erhvervsdrivende overholder reglerne for markedsføring og anden forbrugerbeskyttende lovgivning. Tilsynet omfatter bl.a. urimelige betingelser i aftalen, for høje renter og gebyrer og diskrimination.

Vandforsyninger kan ifølge vandforsyningslovens § 84, stk. 3, pålægges strafansvar efter straffelovens kapitel 5. Der er fastsat en søgsmålsfrist på 6 måneder efter vandforsyningslovens § 81.

9. **Ikrafttrædelse og offentliggørelse**

Det skal fremgå af takstbladet, at taksterne er godkendt af kommunalbestyrelsen, og hvilken periode det gælder for. Takstbladet skal være tilgængeligt for forbrugerne på vandforsynings hjemmeside.

10. Eksempel på takstblad

I dette kapitel vises et eksempel på, hvordan et forholdsvist enkelt takstblad kan opbygges. Der er kun tale om et eksempel, idet der kan være behov for en mere differentieret opbygning. Uanset hvordan takstbladet udformes, er det vigtigt, at det er i overensstemmelse med vandforsyningens gældende regulativ.

VANDBY VANDVÆRK

Vandforsyningens kontaktoplysninger

Takstblad for 20xx

Anlægsbidrag	Ekskl. moms	Inkl. moms
Bidrag hovedanlæg	kr.	kr.
Bidrag forsyningsledning		
Bidrag stikledning		
Driftsbidrag		
Fast pr. ejendom/boligenhed	kr.	kr.
Fast pr. afregningsmåler	kr.	kr.
Driftsbidrag , variabelt	kr./m ³	kr./m ³
Statslige afgifter		
Ledningsført vand	kr./m ³	kr./m ³
Bidrag drikkevandsbeskyttelse	kr./m ³	kr./m ³
Driftsbidrag inkl. statslige afgifter	kr./m ³	kr./m ³
Administrationsbidrag	kr.	kr.
Flyttebidrag	kr.	kr.
Gebyrer		
Åbne- og lukkebesøg	kr.	
Rykkerskrivelse	kr.	

Morarenter i henhold til renteloven.

- 1) Normalregulativ for almene vandforsyninger, Naturstyrelsen, 2014, ISBN nr. 978-87-7091-563-2.
- 2) ISBN nr. 978-87-7091-551-9.
- 3) Bekendtgørelse nr. 525 af 14. juni 1996 om betaling for vand efter målt forbrug m.v. på ejendomsniveau.
- 4) Bekendtgørelse nr. 837 af 27. november 1998 om individuel afregning efter målt vandforbrug.
- 5) Lovbekendtgørelse nr. 125 af 26. januar 2017 af lov om vandforsyning m.v.
- 6) Disse vandforsyninger er som udgangspunkt undtaget fra skattepligten efter selskabsskattelovens § 3, stk. 1, nr. 4 a.
- 7) En mulig metode til at fastsætte anlægsbidrag er omtalt i DVF vejledning nr. 12/FVD standard nr. 170 "Fastsættelse af vandværkstakster".
- 8) Se Erhvervsstyrelsens vejledning om årsregnskaber og Erhvervsstyrelsens notat af 18. oktober 2016 om regnskabskrav til klasse A-virksomheder.
- 9) Lovbekendtgørelse nr. 962 af 27. juni 2013 om afgift af ledningsført vand med senere ændringer.
- 10) Lov nr. 1384 af 28. december 2011.
- 11) Sådan laver du et gennemskueligt regnskab for dit vandværk, Erhvervsstyrelsen, januar 2016.
- 12) Lovbekendtgørelse nr. 769 af 09. juni 2015 om kommunernes styrelse.